

Voorzitter: H. Sietsma (GL)

Namens de raad: F. Folkerts (GL), J. Scoop (PvdA), M. Gietema (D66), W. Pechler (PvdD), J. Huisman (SP), E. Akkerman (VVD), P. Vermerris (S&S), P. Rebergen (CU), S. Kooi (CDA), E. Bernabela (PvH)

Namens het college: E. Eikenaar (wethouder), I. Jongman (wethouder), M. Molema (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

3.3: Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit

00:17:19

Voorzitter: Beste mensen, ik stel voor dat we beginnen. Ik geloof dat de onderlinge interactie toeneemt naarmate de dag vordert. Laten we het zakelijk houden. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de begroting. Met name het deelprogramma welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit. Dat bestrijkt veel wethouders. Die zijn van harte welkom. Er zijn geen insprekers. We kunnen over naar de raad. We hebben 50 minuten. We zouden theoretisch kunnen uitlopen tot diep in de nacht. Ik stel u voor dat we dat niet gaan doen. Dat we het binnen de 50 minuten gaan afronden. Daar reken ik op. U hebt allemaal tweeënhalve minuut spreektijd. Daar ga ik strak de hand aan houden. Het college moet onderling tien minuten verdelen. Wij gaan ons best doen met zijn allen. In de eerste ronde hebt u de gelegenheid om politieke vragen te stellen, die door het college kort van een antwoord worden voorzien. De heer Vermerris.

00:18:26

De heer Vermerris: Dank u wel. Op 18 januari is een brief van het college gestuurd naar de raad, waarin het actieplan mentaal welzijn van jeugd en jongeren werd besproken. Daar werd beloofd dat dat in het tweede kwartaal gepresenteerd zou worden. Ik keek vandaag door het raadinformatiesysteem en kon dat plan niet vinden. Wat is de status van dat plan?

00:18:53

Voorzitter: Meer vragen? De heer Rebergen.

00:18:57

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. We geven veel geld uit in het sociaal domein. Passen daar geld bij. Daar zijn we blij mee. Tegelijkertijd zijn we bezig om door middel van preventie die middelen terug te dringen. Eén van die dingen is de basisjeugdhulp, zoals we dat hebben. In de begroting is aangegeven dat we dat regelmatig gaan evalueren. Dat we eventuele uitbreiding gaan koppelen aan de basisjeugdhulp. Wij zaten een beetje te denken: hoe zit dat met de uitvoerbaarheid van de WIJ? Kunnen ze daar meer taken erbij hebben?

00:19:31

De heer Rebergen: Dank u wel. Dat zijn de vragen? Wethouder.

00:19:37

Mevrouw Molema: Het actieplan mentaal welzijn is voor de zomer een hackathon voor geweest, om dat op te halen. Dat wordt, samen met mensen van de RUG, op dit moment verwerkt tot een aantal bouwstenen. Het was de planning om dat voor de

begroting aan u terug te koppelen. Daar wordt aan gewerkt. U kunt binnenkort de raadinfbrief daarover verwachten. Daar zit meer de bouwstenen in van hoe we het aan gaan pakken en wordt hij geconcretiseerd in acties. Tegelijkertijd wordt er op dit moment hard regionaal gewerkt aan mentaal welzijn. Een tijdje terug is hier de regiovisie besproken. Die is vastgesteld in het Gezondheidsoverleg Groningen. Eén van de thema's daarin is houdbare zorg. De GGZ is daar een belangrijk onderdeel bij. Daar wordt regionaal gewerkt aan een toekomstbestendig plan. U Er wordt zowel lokaal als regionaal op dit moment gewerkt aan het plan. Voor het einde van het jaar krijgt u daar wat meer informatie over. Zal ik dat meteen doen? De basis jeugd op uitbreiding taken van de WIJ, lukt dat? Wij zijn op dit moment met de WIJ in gesprek. We bouwen de basisjeugdhulp langzaam op. Dat heeft u kunnen zien. We zijn met WIJ in gesprek. Ze hebben op dit moment een heel breed palet aan taken. U heeft kunnen zien dat er een indexatie is gedaan aan de WIJ, die niet volledig de cao-stijging dekt. Op die manier zijn we nu in gesprek met alle vier de wethouders vanuit het sociaal domein of het takenpakket van de WIJ... Hoe we dat op een goede manier kunnen doen. We proberen daar integraler samen in op te trekken.

00:21:15

Voorzitter: Dank u wel. Dan is nu het woord aan de raadsleden of woordvoerders. Wie wil het spits afbijten? De heer Rebergen.

00:21:27

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Ik had een mooie woordvoering voorbereid. Ik kreeg voor deze vergadering een herinnering op Facebook van vijf jaar geleden. Het is helemaal uit. Weet ik. Dat is een berichtje van mezelf over de raad van Ten Boer. Daar heb ik gezegd: verder in de raad gisteravond in Ten Boer het document vitale dorpen besproken. Goede punten, zoals een dorpswethouders, gebiedsregisseur en positie van dorpsverenigingen. Met dank aan de ChristenUnie Ten Boer is de positie van het dorps huis daarin opgenomen. Ik dacht: dat lijkt op wat ik in mijn woordvoering wilde gaan zeggen. Dat zult u zo meteen wel horen. In de eerste sessie van vanochtend had ik aangegeven dat deze begroting een begroting is waarin oog voor elkaar duidelijk naar voren komt. Dat zien we in de deelparagraaf die we nu bespreken terug. Niet alleen de gebiedsteams en wijk- of dorps houders zijn de spil in de wijk of de buurt. Die rol is meer weggelegd voor dorps huizen, wijkaccommodaties en wijkinitiatieven. Dat is een belangrijk middel om de beleidsdoelen op het gebied van leefbaarheid, sociale cohesie en participatie, oftewel het versterken van sociale basis vorm te geven. Deze plekken bieden gelegenheid voor ontmoeting, activiteiten en eventueel welzijnsactiviteiten. We moeten dit blijven faciliteren en stimuleren. Daarom zijn die voorzieningen van groot belang in nieuwe en uitbreidingswijken. We hebben in dat kader de afgelopen tijd verschillende nota's ontvangen: de nota sociale basis, de nota aanpak eenzaamheid, de nota mantelzorg en de nota mensen maken Groningen. Een ode aan de vrijwillige inzet. Over deze twee laatste onderwerpen iets meer. Komend jaar zullen we extra investeren in ondersteuning van mantelzorgers. Onlangs in Ten Boer is het Ontwikkelplein geopend, waar inwoners terecht kunnen voor ondersteuning als mantelzorger. Voor wat betreft vrijwilligerswerk wordt naar aanleiding van onze motie op 7 december dit jaar, op de dag van de vrijwilliger, activiteiten georganiseerd. We gaan ervan uit dat dit volgend jaar weer het geval zal zijn. Dan heel kort twee andere onderwerpen. We hebben vaker aandacht gevraagd voor de mentale gezondheid

van jongeren. We vinden het daarom goed dat in de begroting extra middelen voor preventie worden vrij gemaakt. Tweede punt is... Nee, ik laat het hier even bij. Tot zover.

00:23:53

Voorzitter: Dank u wel. De heer Pechler.

00:23:57

De heer Pechler: Voorzitter, zestien pagina's in de begroting voor al het beleid dat de gemeente Groningen voert op welzijn, gezondheidszorg en diversiteit is tekort. Ik weet dat de raad heeft gestuurd op een beknoptere begroting. Als het resultaat dan alsnog 400 pagina's is en er vervolgens 1,5 alinea over diversiteit gaat, schieten we het doel voorbij. Laat ik eerst op diversiteit ingaan. De Partij voor de Dieren kijkt terug op een mooie herdenking en viering van Ketu Koti op 31 juli en 1 augustus van dit jaar. In de begroting zagen we geen dekking voor Ketu Koti terug, de komende jaren. Wat ons betreft blijft de gemeente deze herdenking faciliteren en deels subsidiëren. Daarom zullen wij de komende week tijdens de begrotingsraad een motie indienen om dit in ieder geval de komende twee jaar te dekken met incidentele middelen. We kijken uit naar het monument ter herdenking van ons slavernijverleden dat volgend jaar wordt geopend. Daarnaast zijn we benieuwd wat de uitkomst en vervolgstappen zullen zijn die vloeien uit de succesvolle lhbtqia+-sessie over veiligheid en acceptatie van de gemeenschap op de [onhoorbaar] vorige maand. Dan jeugdhulp. Als Partij voor de Dieren zijn we bang dat de bezuinigingen van de hervormingsagenda jeugd, kinderen en jongeren verder in de knel brengt. Alhoewel het aan de andere kant niet houdbaar is om de kosten voor jeugdhulp elk jaar met tientallen miljoenen te zien stijgen. We zijn erg benieuwd naar de resultaten van de grotere stroom verwijzingen naar SAMEN. We hopen dat het allereerst kinderen en gezinnen helpt en secundaire daaraan helpt om de uitgaven te stabiliseren. Het is in dit kader mooi dat Kansrijke Start het komende jaar flink wordt uitgebreid. Tot slot, voorzitter, welzijn en zorg. Twee weken geleden was ik met Student en Stad en GroenLinks op werkbezoek bij een huisartsenpraktijk. Onder andere om te praten over soa's en schurft onder jongeren en studenten in onze gemeente. Die problematiek blijft onverminderd hoog. Tot nu toe is de lobby richting het Rijk voor een eerlijke herverdeling van de Rijksmiddelen voor aanvullende seksuele gezondheid weinig succesvol. Wellicht brengt het nieuwe kabinet soelaas. De afgelopen week hebben we als fractie meer dan 125 mails ontvangen over de voorgenomen sluiting van EdanZ. Stuk voor stuk mensen die aangeven dat EdanZ, de gemeenschap daar, de activiteiten die ze daar aanbieden en de laagdrempeligheid daarvan hen ontzettend veel biedt. Het versterkt hun psychosociale welzijn. We hopen dat dit besluit teruggedraaid kan worden. Het is zorgwekkend dat de doorstroom bij de vrouwenopvang beperkt wordt door te weinig beschikbare woningen. Mensen in hotels onderbrengen moeten echt een tijdelijke situatie zijn. Is hier zicht op een meer duurzame oplossing? Dan over de plannen over seksueel en huiselijk geweld? Daar hebben we het recent gebreed over gehad. Hier laat ik het voor nu bij, voorzitter.

00:26:29

Voorzitter: Dat is precies binnen de tijd. Dank u wel. De heer Vermerris.

00:26:35

De heer Vermerris: Dank u wel, voorzitter. Het gaat niet goed met het welzijn onder

Groningse jongeren. Zeker na Corona gaat het mentaal steeds slechter met de jonge inwoners van onze stad. Meer dan de helft van jongeren en studenten ervaart psychische klachten. Jammer genoeg merk ik dat veel in mijn omgeving. Zo zie ik vrienden en kennissen van mij worstelen met problemen, zoals depressie en eenzaamheid. Om onze jongeren en studenten te helpen We moeten investeren in hun mentale gezondheid om onze jongeren en studenten te helpen. In de begroting valt te lezen dat het college werk wil maken van de mentale gezondheid van jongeren door middel van preventie en weerbaarheid. Student en Stad deelt deze mooie ambitie. Een mooi voorbeeld van een initiatief om de mentale weerbaarheid van jonge mensen te vergroten is door het Geluid. Dat is een organisatie voor en door studenten, die zich blijft inzetten om de mentale gezondheid onder studenten bespreekbaar te maken. Dit is een enorm succes gebleken in Leiden. En Student en Stad hoopt dat het college de samenwerking aangaat met het Geluid en andere initiatieven ondersteunt. Ondanks de mooie ambitie voor het college, wordt er voorgesteld in de begroting om te stoppen met jongeren mentaal bewuster en weerbaar te maken als er geen Rijksmiddelen beschikbaar komen na 2024. Student en Stad vindt dit gek, aangezien de mentale problematiek onder jongeren en studenten de laatste jaren is toegenomen. Om dit tegen te gaan, vereist dit een structurele investering in de mentale gezondheid. We kunnen niet wachten op de Rijksmiddelen. Student en Stad zou graag een structurele investering zien rondom de mentale gezondheid en weerbaarheid van jongeren. Hiervoor komen wij met een motie. Nu investeren is beter dan later genezen. Dank u wel, voorzitter.

00:28:28

De heer Vermerris: Dank u wel. Wie volgt? Mevrouw Folkerts?

00:28:37

Mevrouw Folkerts: Dank u wel, voorzitter. Laatste begrotingscommissie dit jaar. We mochten altijd het spits afbijten met de zorg. De belangrijkste. Het gaat om de grootste hap geld, dit hoofdstuk zorg. Het is één van de belangrijkste dingen die wij als gemeente doen: het verkleinen van gezondheidsverschillen en het beter maken van de levens van mensen. En het is belangrijk. Het gaat niet alleen goed. We maken ons zorgen. We zien dat de gezondheidsverschillen, ondanks onze inzet, groter worden. We zien een enorme vergrijzing op ons afkomen. Er is genoeg te doen. We zijn heel blij dat dit college als overheid zelf de regie in handen neemt. Bijvoorbeeld bij de basis jeugdzorg. Echt extra aan het inzetten is op die wijken waar de meeste gezondheidswinst te behalen valt. Dan gaat het bijvoorbeeld om de inzet van Kansrijke Start, tegengaan huiselijk geweld. Is allemaal genoemd. Even kijken. Zowel de schurft als de EdanZ kan ik me aansluiten bij Wesley en bij de Partij voor de Dieren. Belangrijk is de aandacht voor de diversiteit die de gemeente heeft. 2024 is het jaar van Roze Zaterdag in Groningen. De afsluiting van het jubileumjaar Keti Koti. Ik ben het niet eens met de Partij voor de Dieren als het gaat om: het paragraafje zou langer moeten zijn. Die aandacht voor diversiteit, voor toegankelijkheid, voor antiracisme is iets wat helemaal niet een paragraafje zou moeten zijn. Wat terug moet komen in alle programma's, in alle uitingen van de eigen organisatie van de gemeente. Dat is voor GroenLinks iets belangrijks. Dat is waar we altijd aandacht op blijven vestigen. Net als het gaat om gezondheidsverschillen, is daar een hele hoop te winnen.

00:30:46

Voorzitter: Mevrouw Akkerman heeft een vraag voor u.

00:30:47

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks geeft zelf aan: er is nog veel te winnen. Ik vroeg me af of het volgens GroenLinks voldoende in alle andere hoofdstukken en onderwerpen aan bod komt?

00:31:04

Mevrouw Folkerts: Mijn collega's hebben bij andere programma's vandaag aandacht gevraagd voor diversiteit, als het gaat over de eigen organisatie. Wij vinden dat dit een onderwerp is wat alle wethouders aangaat en waar op andere programma's wat te winnen is. Het werd net genoemd: de grote druk op de vrouwenopvang. Dat is iets wat GroenLinks zorgen baart. Hetzelfde geldt voor de toename van het aantal daklozen. Wij zien dat de wooncrisis enorm aanhoudt. Het klinkt raar dat je dakloze mensen aan het begroten bent. Hetzelfde geldt dat je plekken in de vrouwenopvang begroot. Wij zien dat er niet een toename begroot is. Wij vragen ons af of we het hiermee gaan redden, om het zo maar te zeggen. Of dat een realistische begroting is. We zien dat daar meer nodig is. Shit. Bij deze dan.

00:32:20

Mevrouw Gietema: Dank. Ik ben het eens met een aantal eerdere woordvoeringen, als het gaat om het stukje mentaal welzijn bijvoorbeeld. We juichen die inzet toe. We zien met de dekkingsmiddelen dat het A iets hoger had mogen zijn. B, dat we liever andere dekkingsmiddelen hadden gezien. Nu worden de POK middelen ingezet om in te zetten op mentaal welzijn. We zien de enorme behoefte in zorg en welzijn om de positie van inwoners tegenover de WIJ Groningen in de gemeente te versterken. Ik heb dat in het vorige debat kort toegelicht of misschien uitgebreid. Ik wil het hier herhalen dat we signalen ontvangen op het thema zorg en welzijn. Ondanks goede intenties, laat ik dat vooropstellen, dat inwoners zich niet gehoord en gezien voelen. We zijn benieuwd wat het college vindt van het idee om daar met een motie of initiatief op te komen, om de rechtsbescherming binnen de gemeente te versterken. Over bewegingsarmoede en mentaal welzijn. Mentaal welzijn heb ik genoemd. We missen de aandacht voor bewegingsarmoede. Wat ons betreft is het net als klimaat een grote crisis die meer aandacht mag hebben. En we zijn benieuwd of het college zich daar in kan vinden. Wat daar aanvullende doelstellingen op zijn die wij zo één, twee, drie niet terug zien komen in de begroting. Over jeugdhulp. De zorgen zijn geuit. Ik ben blij met de vraag die de heer Rebergen stelde aan het begin van de tweede termijn. De begroting laat zien dat we in 2024 geld uitgeven voor de volgende fase van SAMEN. Wat ons betreft willen we echt een soort... We overwegen een motie daarin. We zijn allereerst benieuwd naar de reactie van het college. We willen het college oproepen om eerst te evalueren hoe die implementatie van SAMEN, dat basisonderdeel, nu gaat, voordat we investeren in de verdere uitbreiding. Laat staan een besluit nemen over de inkoop van de specialistische jeugdzorg. In die evaluatie zouden we graag juist een gebruikersonderzoek zien, waarin kinderen, ouders en huisartsen worden meegenomen. Wat ons betreft moet dat wat we doen echt bijdragen aan wat zij nodig hebben. En, de intentie is dat dat aansluit. Er zijn nodige zorgen over capaciteit, of het echt allemaal op orde loopt. Het is een strakke planning. Vandaar dat we het liefst een soort pauzeknop indrukken om te kijken of

het verantwoord is om daar verder in te investeren. Tot slot, diversiteit. Het is al genoemd. Wij sluiten ons daarbij aan.

00:34:57

Voorzitter: Dat is heel mooi. Uw tijd was op. Wie volgt? De heer Huisman.

00:35:09

De heer Huisman: Voorzitter, dank. Ik ga het wat algemeen houden. Er is ontzettend veel gewisseld vandaag op wat met welzijn te maken heeft. In het coalitieakkoord is uitgesproken dat alle Groningers ertoe doen. Dat er stappen gezet gaan worden om mensen die achterblijven, door wat voor omstandigheden dan ook, hulp en ondersteuning te bieden. Als we naar de voorliggende begroting kijken, zien we als SP dat er stappen worden gezet om dit doel te bereiken. Zijn we tevreden dat er een behoorlijke lijst van intensiveringen op dit terrein zal gaan plaatsvinden. Bijvoorbeeld het inzetten op het terugdringen van gezondheidsachterstanden. De zorgen met betrekking tot de vrouwenopvang en de daklozen, die net genoemd zijn, onderschrijven we. We zouden graag van het college horen hoe we hier meer op kunnen intensiveren. Helaas moeten we constateren dat een aantal intensiveringen incidenteel moeten worden gefinancierd. Dit zouden we graag structureel zien. Als SP begrijpen we dat het college te maken heeft met de financiering van het Rijk, met name op het gebied van welzijn, jeugd. Gezien die situatie ondersteunen we de keuzes die worden gemaakt. Dat was het.

00:36:28

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Kooi. Ik deel het woord uit. Mevrouw Akkerman wil eerst? Gaat uw gang.

00:36:41

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. Ik ben gevraagd door de Stadspartij 100% voor Groningen om voor hen te vertellen wat zij van het programma vinden. Ik zal met de inbreng die zij hebben gestuurd beginnen. De resultaten die het college nastreeft en wil bereiken middels brede welvaart en leefbaarheid in Groningen over tien jaar dichterbij het stedelijk gemiddelde te brengen via drie actielijnen. Mijn fractie kan een brede welvaart en leefbaarheid in onze wijken en dorpen ondersteunen. Wij zeggen: maak geen onderscheid per persoon of wijk. We snappen dat je start daar waar de nood het hoogste is. Tegelijkertijd is een tienjarig plan van aanpak zeer langdurig. Daarmee loop je het risico dat de kans bestaat dat de urgentie afvlakt en men na verloop van tijd door de tijd wordt ingehaald en het vroegtijdig stopt. Wellicht is het doelmatiger om een kortere tijdsduur aan te houden en ultimatum te stellen per actielijn. Maatschappelijk meedoen is één van de speerpunten uit het verkiezingsprogramma. Prettig en veilig samenleven ook. Zal alleen bijdragen aan het leefgenot. Kansen voor kinderen idem. Voor een goede ontwikkeling en onbezorgde jeugd is het van essentieel belang dat elk kind, ongeacht zijn of haar achtergrond, recht heeft op een fysiek, mentaal, sociaal gezond leven. Daar waar de omstandigheden niet goed zijn en het kind bedreigd wordt in de ontwikkeling, dient de gemeente voldoende middelen tot haar beschikking te hebben om het kind te ondersteunen. Daarom zijn een aantal projecten die de gemeente heeft opgezet van grote waarde. Wat de fractie van Stadspartij betreft, zolang als nodig een substantieel onderdeel van het gemeentelijk beleid. Dan wordt genoemd: Kansrijk Oost en straks West, de pilot Gezinsverzorger, De eerste 1000 dagen en

Een leven lang ontwikkelen. Het staat in deze tekst er niet bij, ik heb meegekregen dat waar we eerder over spraken, het Meldpunt overlast en zorg, dat dat prioriteit moet hebben. Daar hebben we eerder een sessie over gehad. Dat dat erg van belang is. Het mooie is, wat de VVD betreft, kunnen we ons grotendeels aansluiten bij wat de Stadspartij heeft gezegd. Wij kunnen ons vinden in de doelstellingen en staan daarachter wat het college in die zin van plan is. Wat de VVD wel vindt... Dat sluit enigszins aan bij wat de Stadspartij zegt over die lange doelstellingen en dat het dan zou kunnen verslappen. Wij vinden de doelen in dit hoofdstuk niet allemaal even concreet. We hebben de waarnemingen van de accountant gelezen. Die vraagt van ons: maak het wat smarter. Voor dit hoofdstuk is dat volgens ons een hele belangrijk. Als wij aan het college zouden vragen: als we de rekening 2024 gaan bespreken wat is dan voor het college een belangrijke, concrete doelstelling waar wij op terug mogen vragen bij het einde van 2024? Dat is onze vraag. Voor de rest is ons opgevallen huiselijk geweld, aanpak kindermishandeling. Hebben we vorig jaar volgens mij extra aandacht voor gevraagd. Wij hebben de indruk dat dat hoger op de prioriteitenlijst staat. Dat dat goed opgepakt wordt. Dank u wel.

00:39:46

Voorzitter: Dank u wel. De heer Scoop.

00:39:51

De heer Scoop: Dat hebben andere collega's gezegd. We hebben beperkte middelen. Met de middelen die je hebt, moet je het beste proberen te doen. Ik kan zien dat het college de juiste keuzes heeft gemaakt. PvdA is blij dat we investeren in gezondheid, vitaliteit en welzijn binnen onze inclusieve gemeente. Dat is heel goed. Voor ons is het van belang dat de gezondheidsverschillen tussen de wijken verkleinen. Daarom zijn we blij, ondanks het tekort, dat we investeren in een accommodatiebeleid en Ten Boer en Haren. Niet alleen in de stad. We zijn blij dat we voor dit jaar geld hebben gevonden voor mentale zorg voor jongeren. Ik wil een toezegging van de wethouder dat we op tijd geïnformeerd worden volgend jaar, als het volgend jaar niet lukt, iets kunnen doen als raad. Het is niet te laat hierin. Hebben collega's gezegd, blij om te zien dat huiselijk geweld en femicide op de kaart is gebracht. Men duidelijk focus heeft daarop. Mijn voorganger Els van der Weele veel gedaan. Daarom ben ik extra blij om dat te zien. Als het gaat om diversiteit, ik zie dat de gemeente veel dingen doet. Die Keti Koti dekking en allerlei andere dingen. Het is belangrijk om de focus niet te verliezen. Om ons te blijven inzetten tegen discriminatie, zodat de gemeente een gemeente is waar iedereen zich thuis kan voelen en welkom is.

00:41:07

Voorzitter: Dank u wel. De heer Kooi.

00:41:11

De heer Kooi: Dank u wel, voorzitter. Zorg en daarmee gezondheid is één van de belangrijkste taken van de overheid. Gezonde inwoners zijn cruciaal voor het functioneren van de samenleving, wat het CDA betreft. De gemeente doet veel op dit gebied. We hebben een aantal zorgen. Ten eerste het aantal jongeren dat met mentale problemen kampt is ontzettend hoog. Schrikbarend hoog zelfs. Wij willen hier extra aandacht voor vragen. Zij zijn de toekomst van onze samenleving. Daarom zijn we positief gestemd over het extra geld wat naar jeugdzorg gaat. Wij zijn

benieuwd hoe SAMEN gaat functioneren en kunnen ons grotendeels aansluiten bij de woorden van D66 over dit onderwerp. Voorzitter, eenzaamheid is een groot probleem onder ouderen. Naarmate ze ouder worden, valt het sociaal contact weg. Wij zijn daarom blij met het uitvoeringsplan ouder en wijzer, waar uitvoerig aandacht aan dit probleem wordt besteed en een gezonde toekomst voor ouderen gewaarborgd wordt. Ik wil eindigen met het stukje over de aanpak vroegsignalering. Het potje met 400.000 voor deze aanpak is incidenteel. Wij vragen ons af of het zin heeft om dit uit te voeren als het om één jaar gaat. Ik zou van de wethouder willen horen hoe hiernaar gekeken wordt. Dank u wel, voorzitter.

00:42:17

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bernabela nog? Ja. Gaat uw gang.

00:42:25

Mevrouw Bernabela: Bedankt. Welzijn is een groot goed. We zijn blij met de doelstellingen die het college voornemens is. Helaas zijn er veel wachtlijsten en kunnen mensen nergens terecht. Zeker op het gebied van mentaal welzijn. Voor die groep die nu op een wachtlijst staan of geen indicatie heeft, zou Edanz een goede oplossing zijn. Dat dreigt te sluiten. Dat terwijl er 2.500 keer getekend is. Daarom hopen wij dat deze beslissing teruggedraaid kan worden. Diversiteit en toegankelijkheid zijn een belangrijk onderdeel. Meer partijen zeiden: het moet verweven zijn in andere onderwerpen. Dat zien wij. Het kan beter. Welzijn staat niet apart. Een veilige leefomgeving openbaar groen, meer bewegen, geen overlast en armoede dragen bij, bij het welzijn. Dat staat allemaal niet los van elkaar. Zo heb ik vast een aantal onderwerpen vergeten. Dat was het.

00:43:29

Voorzitter: Dank u wel. Dan heeft iedereen het woord gevoerd, behalve het college.

00:43:34

De heer Eikenaar: Zal ik het kort doen?

00:43:36

Voorzitter: Ja. Gaat uw gang, de heer Eikenaar.

00:43:39

De heer Eikenaar: Ik heb één onderwerp. Als het aan mij ligt, wordt dat even geparkeerd. Bij de vorige vergadering, waarbij ik zat, waar het over wijkvernieuwingen ging, werden vragen gesteld over Edanz. Toen kapte de voorzitter dat wat af. Wat ik wil zeggen, is dat er deze week een brief komt over Edanz. Het lijkt me zinnig om over die brief te spreken. Dan heeft u alle informatie. Dan kunt u daar een ordentelijk debat over voeren. Dat was mijn zeer inhoudelijke en zeer goede bijdrage.

00:44:13

Voorzitter: Je wil hier niet voor niks zitten.

00:44:14

De heer Eikenaar: Zeker.

00:44:16

Voorzitter: Wie van de wethouders gaat verder? Mevrouw Jongman.

00:44:21

Mevrouw Jongman: Lastig om de heer Eikenaar te kunnen overtroeven met nog meer inhoudelijkheid. Ik ga mijn best doen. Dank voor alle inbreng rondom het thema wat vooral binnen de sociale basis is. Waar ontzettend veel gebeurt. Niet alleen wat we hier als raad voor de komende periode vaststellen. Wat er gebeurt in al die dorpshuizen, op al die plekken waar vrijwilligers zich inzetten. Ik kan het hele beleidsterrein herhalen. De inzet voor 2024 om daar mooie nieuwe stappen in te zetten, los van de basis die er al in brede zin in onze samenleving ligt. Als die er niet lag, konden we met zijn allen inpakken. Er gebeurt veel waar wij als overheid geen invloed hebben. We zijn er blij mee dat er zoveel inzet is. De zorgen die breed gedeeld worden rondom de dakloosheid en de vrouwenopvang. Allereerst over de dakloosheid. We hebben op 6 september jongstleden een sessie met u erover gehad. Een aantal van u was daarbij. Even wat cijfers geduid en waar hebben we het over voor de toekomst? Even in uw herinnering roepend. Los daarvan, het beeld wat toen was op die sessie van 6 september, maar ook nu. Wij delen de zorgen die er zijn rondom de inwoners waar het niet goed mee gaat of in sommige gevallen slecht mee gaat. Er is veel inzet om voor deze mensen opvang te bieden of zorg te verlenen. Op wat voor manier zorgen dat ze een plek hebben waar ze kunnen leven en wonen. We werken hard aan preventie. We proberen de doorstroom in de opvang te bevorderen en die uitstroom. Het is zo dat de schaarste aan woningen speelt ons parten. Collega Van Niejenhuis is met zijn programma wonen daar druk mee bezig om die markt op gang te brengen. Om bij te bouwen. Vandaag lazen we het cijfer van 243.000 inwoners die wij hebben. Kortom, er is druk op die woningmarkt. Dat wil zeggen dat we daarom een grote opgave hebben voor de mensen die willen uitstromen, ook in de vrouwenopvang. Vrouwen in de vrouwenopvang hebben urgentie. Op het moment dat die zeggen: wij zijn zover om zelfstandig te wonen, dan krijgen ze urgentie. Nogmaals speelt die schaarste aan woningen ons zeker parten. Los daarvan, de komende weken komen een aantal brieven uw kant op rondom evaluatie van een aantal maatregelen als Onder de pannen. Allerlei manieren om mensen op een andere manier te kunnen huisvesten. Ook voor jongeren. Er komt veel aan. Ik wil als laatste benoemen rondom dit thema, dat vandaag de winterregeling van start gaat, zodat mensen een plek hebben om niet in de kou te hoeven overnachten. Een warme boot, een eigen kamer met douche om te kunnen overnachten. De komende periode daar een plek te vinden. Dat over dat thema. D66 had het over bewegingsarmoede. We hadden om half negen, of hoe laat was het, half acht hier de commissie over sport. Daar is de visie sportief kapitaal, dat we beginnen bij de jongeren. Om daar het sportief kapitaal voor de toekomst vorm te geven. Dat heeft alleszins invloed op dit beleidsterrein. Als jongeren jong leren om te sporten, dat leuk vinden en dat blijven doen, gaan we met zijn allen daar in de gezondheid, in de zorg profijt van hebben voor de toekomst. Daar is die inzet dan behoorlijk op gericht. Volgens mij heb ik daarmee de vragen die voor mij van toepassing waren beantwoord, voorzitter.

00:47:58

Voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Molema. Ze heeft geen pasje. Ze heet mevrouw Molema.

00:48:03

Mevrouw Molema: Ik heb hem ooit ergens laten liggen,. Boven ergens. Ik ga

beginnen met incidenteel versus structureel. Er zijn meerdere opmerkingen over gemaakt. U heeft allemaal het financieel perspectief gezien van de gemeente Groningen. Dat betekent dat we ongelooflijk terughoudend zijn geweest met dingen structureel opvoeren. U maakte terecht de opmerking bijvoorbeeld het mentaal welzijn jongeren is voor één jaar. Met de tekst erbij: we gaan er vanuit dat we externe financiering vinden. Mocht dat niet lukken, dan stoppen we het. Dat is lef hebben. Zeggen: voordat er externe financiering is, beginnen wij vast in de gemeente Groningen. Dat is de strekking die eronder zit. En wij schatten in dat dat gaat lukken. Vanuit het MPG of vanuit de IZA middelen of straks vanuit de sociale agenda. Die wordt opgesteld. Dat één van de drie mogelijkheden biedt voor zowel middelengebruik als mentaal welzijn. Preventieve activiteiten die voorkomen dat er een beroep wordt gedaan op de curatieve zorg. Dat daar mogelijkheden voor liggen in regionale financiering en landelijke financiering. Uw oproep over een motie indienen, ik zou willen vragen: wacht heel even. Wij schatten in dat dat gaat lukken en denken dat dat goed komt. Dat wat we gaan doen in Groningen straks een vervolg krijgt in de regio. Mocht dat niet lukken, kunt u volgend jaar zeggen: we doen de goede dingen met elkaar. Dat willen we niet stopzetten. Laat ons eerst aan het werk gaan om te zorgen dat we het extern gefinancierd krijgen. Datzelfde geldt voor alle preventieve activiteiten die er in dit domein zitten, die incidenteel gefinancierd worden. Daar is bewust over nagedacht om dat op deze manier te doen. Dan de opmerking over de basisjeugdhulp. Ik kon die niet goed plaatsen. U wordt ieder kwartaal als raad bijgepraat op wat wij doen. U heeft gesproken volgens mij met medewerkers van de basisjeugdhulp over hoe het gaat. Even heel plat gezegd: volgens mij hebben we niet zo gek veel andere keuze dan het collectief maken, zonder indicatiestelling. Juist praktisch achter de voordeur te doen wat nodig is. We hebben afgesproken dat er aan het einde van het jaar naar gekeken wordt en geëvalueerd wordt. Het is volgens mij niet een keuze op dit moment om te zeggen: we stoppen daar weer mee. Het uit de markt halen van zorg is één van de opdrachten die we vanuit het coalitieakkoord hebben. Dit gaat alleen om hele lichte ondersteuning. Dat is afgebakend. Dit zit in het projectplan wat u als raad vorig jaar heeft vastgesteld, hoe we dat opbouwen. Op dit moment is er geen signaal dat het goed gaat of dat het niet goed gaat. Laat ik het zo zeggen. Ik versprak me even. Als het gaat om capaciteit van medewerkers, dat ziet er goed uit. We hebben een enorm vraagstuk bij de WIJ, in het totaal. We indexeren niet wat hun kostenstijging is. Dat betekent daar wat in de bedrijfsvoering. Dat is heel spannend. Daar gebeurt wat in. We hebben afgesproken dat hoe dan ook de basisjeugdhulp die ontwikkeling blijft staan en doorgaat. Op termijn moet dat druk uit de wat meer specialistische hulp weghalen. De inkoop van de hoog specialistische zorg moet per 2025 opnieuw aanbesteed worden. Dat hoorde ik u erbij halen. Dat gaat echt om de GGZ, om woonvoorzieningen, om wat meer de complexere zorg. Ik zag een soort van vinger. Ik denk: ik doe even een pauze komma in mijn tekst.

00:51:35

Voorzitter: Ik zag een vinger. Mevrouw Gietema.

00:51:37

Mevrouw Gietema: Ik denk: ik wacht dit stukje af. Ik heb begrepen: je hebt de basis jeugd, je hebt het hoog specialistische. Er zit een stukje tussen waarin wij zoeken: wat gaat naar de basis en wat duiden wij als specialistisch? Die keuze komt snel op

ons af. Wat ons betreft kan die keuze niet gemaakt worden totdat we weten dat die basis gewoon goed staat en of dat dan werkt. Voordat je te vroeg zegt: het moet erbij of eraf. Dat is de zorg die bij ons leeft. Daarom het voorstel om ergens een soort stap op dezelfde plek nog te maken.

00:52:20

Mevrouw Molema: Kwartaalbespreking van de basis jeugd, mee te nemen. Er zit geen tussencategorie in. We hebben een categorie van indicaties die voorheen op een productcode zaten die licht is. Waarbij in de praktijk blijkt dat het handig is om dat bij een aanbieder te houden. Eén van de voorbeelden is een... Zal ik daar in de volgende sessie op terugkomen van de basisjeugdhulp? Anders ga ik iedereen hier, die niet woordvoerder jeugd is, uitgebreid toelichten hoe dit zit. Er is op dit moment geen vraag: gaan we hier wel of niet mee door? Vandaar dat die vraag mij wat verbaasde. Nemen we u gewoon per kwartaal iedere keer mee. We kunnen op dit moment niet zeggen financieel: hoe loopt hij nu en ziet hij exact eruit? Je moet daar wat langer voor doen en wat meer massa moet hebben. Daar praten we u de volgende keer over bij. Dan diversiteit. Keti Koti. Een vinger.

00:53:14

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Over de jeugd. We lazen over de pilot indicatieloos werken, voor het creëren van meer regelruimte. We denken dat het belangrijk is, hoe verhoudt zich dat tot die basisjeugdhulp en die specialistische jeugdhulp?

00:53:32

Mevrouw Molema: Dan zit ik te zoeken die pilot, wat dat was. Ik kijk naar achter in de zaal. Die komt mij niet bekend voor. Zal ik daar schriftelijk even op terugkomen?

00:53:45

Voorzitter: Dat doen we. De wethouder komt daar schriftelijk op terug.

00:53:51

Mevrouw Molema: Ik kijk hulpbehoevend naar achter. Dan was er diversiteit. Het klopt dat dat weinig beschreven is. Er zit een uitgebreide nota diversiteit achter. Keti Koti. Klopt dat dat niet gefinancierd wordt als extra. Die lag bij evenementen op tafel. U heeft kunnen zien dat alles rondom evenementen niet gehonoreerd is in de begroting 2024. Dat is een terechte constatering. Mentaal welzijn. Daar ben ik volgens mij uitgebreid op ingegaan. Wij voelen die urgentie. We kijken nu niet. Dat is goed om te weten. We kijken naar mentaal welzijn jongeren. Daar komt een plan op aan. We kijken met name naar de houdbaarheid van de zorg in de regio. Hoe we dat op een goede manier doen. Op het moment dat we als publieke sector niet gaan ingrijpen, loop je er tegenaan dat de mensen die het meest kwetsbaar zijn en het het hardste nodig hebben niet de zorg gaan krijgen. Daar wordt in regionaal verband hard aan gewerkt om wat op te gaan verschuiven en bewegen, om daar wat lucht op te krijgen, zodat je juist preventief meer kan inzetten. Resultaten en effecten. Dat is een goede. Volgens mij kunt u die in de auditcommissie bespreken. Dat is een terechte uitdaging die u bij ons neerlegt.

00:55:04

Voorzitter: De heer Scoop wilde een vraag stellen.

00:55:08

De heer Scoop: Mijn vraag was: worden we op tijd meegenomen dat we kunnen bijsturen? Dat is het enige. Ja? Op mentale hulp?

00:55:15

Mevrouw Molema: Ja.

00:55:19

De heer Scoop: Ik las: waarschijnlijk gaat het door. Mocht dat niet zo zijn, dan worden we op tijd meegenomen?

00:55:23

Mevrouw Molema: Ja. Ik zorg ervoor dat u voor de begroting van 2025, voor die behandeling weet of het wel of niet gelukt is.

00:55:29

De heer Scoop: Is goed.

00:55:29

Mevrouw Molema: Dat is volgens mij het moment om wel of niet wat te doen. Dan was er de opmerking: resultaten en effecten. Wij proberen binnen onze eigen beleidsterreinen te kijken: hebben we voldoende het effect wat we willen bereiken in beeld? We proberen de verschuiving te maken. U ziet terecht dat een aantal dingen wat meer op inspanning geformuleerd zijn. We proberen langzaam te schuiven naar het resultaat en het effect centraal zetten. Volgens mij is het goed om dat in de auditcommissie te bespreken hoe u dat als raad zou willen hebben in de begroting.

00:55:59

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

00:56:02

Mevrouw Akkerman: Mijn concrete vraag: wat zou een belangrijk concreet doel zijn voor dit college, waar wij bij het bespreken van de rekening 2024, als we dan terugkijken, u op kunnen afrekenen vind ik te zwaar gezegd. Dat is niet wat ik bedoel. Waar u over bevraagd wordt te zijner tijd.

00:56:20

Voorzitter: Een concreet doel, wethouder.

00:56:24

Mevrouw Molema: Het zit erin dat we Kansrijke Start gaan uitbreiden in alle wijken met een lage SES score. Is dat er eentje die concreet is. Dat je kan aantonen: hoeveel mensen heb je daar daadwerkelijk mee geholpen? Dat is er eentje die in mijn portefeuille zit. Dat wil niet zeggen dat je garantie hebt dat als de kinderen volwassen zijn, wat dan het effect is. We kunnen goed inzichtelijk maken: hoeveel mensen helpen we daar mee? Wat zijn de verhalen die je teruggekoppeld krijgt? Daar zul je het in eerste instantie mee moeten doen. De gezinnen die geholpen worden. Of zij het gevoel hebben dat ze daadwerkelijk een meer kansrijke start voor kinderen krijgen. Ik zou het mooi vinden als we de stap zetten dat we proberen dat zo dekkend mogelijk te krijgen de komende jaren.

00:57:08

Voorzitter: Dat klinkt als een fantastisch voornemen. Bent u door de beantwoording heen?

00:57:13

Mevrouw Molema: Ja.

00:57:14

Voorzitter: Zijn er nog vragen blijven liggen? *Mevrouw Gietema.*

00:57:16

Mevrouw Gietema: Ik ben benieuwd naar een reflectie van het college. Dit is meer vanuit de WIJ en dan het stukje jeugd. We kunnen lastig bijsturen. Dank voor de toelichting. Het breder gesprek over de derde kwartaalevaluatie dit jaar over SAMEN. We kunnen zelf die dienstverlening verbeteren en daarop inzetten. We zien dat inwoners letterlijk tegenover de WIJ staan. Ik vroeg me af of u het met me eens bent dat we los van eigen inzet in dienstverlening iets daarnaast moeten zetten waardoor inwoners die zich onvoldoende gehoord voelen of het niet eens zijn met het wel of niet krijgen van een indicatie, of bijvoorbeeld een sociaal juridische ondersteuning, het onafhankelijke versterkt zou moeten worden? Of u dat als een manier ziet om dat meer in balans te krijgen?

00:58:04

Voorzitter: De wethouder.

00:58:08

Mevrouw Molema: Er is onafhankelijke cliëntondersteuning. Dat bestaat. Dat kunnen mensen inzetten. Ik zou liever het gesprek voeren op het moment dat mensen het gevoel hebben dat ze tegenover de overheid of een WIJ staan of welke andere organisatie dan ook. Dat we iets te doen hebben in onze dienstverlening. Volgens mij zijn wij er voor inwoners en is de WIJ er voor inwoners. Zou ik liever dat gesprek in de totale dienstverlening hebben dan dat ik individueel op casusniveau, terwijl er al onafhankelijke cliëntenondersteuning is via twee verschillende partijen, dat nog verder opplussen. Volgens mij, als u die signalen krijgt, is het goed dat u dat aan ons doorgeeft. Dan kunnen wij dat meenemen in de gesprekken richting de WIJ. Volgens mij dan de kwaliteit van de dienstverlening in het totaal... Dat is altijd een vraagstuk. Af en toe gebeurt dat. Sommige indicaties zijn heel juridisch van aard. Ik snap het. Wij zetten juist extra in op een overheid die responsiever is en meer meebeweegt op de behoefte van inwoners. Ik zou liever in brede zin dat gesprek willen voeren.

00:59:11

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat we hiermee de sessie kunnen afronden. Dat lijkt wel het geval. Ik dank iedereen voor zijn bijdrage. We zien uit naar een vervolg volgende week.